FAMY-BLADET

ÅR 2021 NR 4

Foto: Karin Olofsson

Stöd ”Skelleftesjukans” forskningsfond bankgiro 234-1204
Swish 123 275 94 05

NR 4-2021
FAMY-bladet utkommer 4 ggr per år

FAMY

Tel: 076-0340160
E-mail: info@famy.se
Hemsida: www.famy.se

Besöksadress

Storgatan 50

Postadress
931 30 SKELLEFTEÅ

FAMYs bankgiro 234-1204

Swish 123 275 94 05

Redaktionen

Ansvarig utgivare

Karin Olofsson

FAMY:s ordförande

Nils Lundgren

Tel: 070-5853637

E-post:

ordforande@famy.se

Produktion

Skellefteå Tryckeri AB

Innehåll 4/2021

Ledare……..…….....3

Forskarrapport från Anders Olofsson…….....4 och 5

Krysset ……..…….....6 och 7

Symptom på Skelleftesjukan……..……...8

Julfest på Arken……..……..……..…...9

FAMY söker sponsorer…..……..……..... ….10

Bad onsdagar
Kl:17.00
10 gånger per termin
400 kronor/termin
Kontakta kansliet för mer information

076-0340160
Eller info@famy.se

Pristagare FAMYs kryss 3–21

Två trisslotter: **Leif Forsman**
Hjortronstigen 4 A
931 39 Skellefteå

En trisslott : **Barbro Holmström**
Pulkstigen 33
931 51 Skellefteå

En trisslott **Margareta Lestander**
Skeppargatan 1
931 30 Skellefteå

Det lider mot jul…

Året börjar lida mot sitt slut *och coronarestriktionerna har äntligen lättats upp. Vi fick till vår stora glädje klartecken från Vårdhygien att gruppstorleken i bassängträningen kan ökas från 7 till 9 deltagare (+ en ledare) från och med 29 september om vi kunde säkerställa att följande rutiner följs.*

Viktigt att alla *fortsätter hålla avstånd även om alla är dubbelvaccinerade.*

Alla deltagare kommer *så att de är ombytta och klara 10 minuter innan passet för att det inte ska bli trångt i omklädningsrummet vid byte av grupp.*

Det finns 2 enskilda duschrum *som också kan användas för att minska risken för trängsel. Bastun fortsätter att vara stängd.*

Vi har i dagsläget *två platser kvar. Man betalar då i så fall bara 40 kronor/gång de badtillfällen som är kvar på terminen.*

Vi är så tacksamma *för att* ***Gunilla Gellin*** *ställer upp igen som badledare.* ***Guld värt !***

Vi bjuder även in *till en informationskväll med Kurt Boman och Mona Olofsson den första november (se nedan).*

Jag har lagt ut en pdf-fil *från tidningen Mellanbygden på vår hemsida* ***famy.se*** *(under fliken* ***aktuellt****) Det är en artikel med Kurt och Mona och som handlar om Skelleftesjukan. Där finns också en artikel om Famy Västerbotten med.*

Julen börjar närma sig *och vi planerar för en julfest på Arken den 5:e december kl:16. Läs mer om det på sidan 9.*

Eftersom det här är årets sista *FAMY-blad så vill jag också passa på att önska er alla en*

God Jul och ett Gott Nytt År !

Karin Olofsson

Inbjudan till informationskväll med Kurt och Mona

Måndag den 1:a november kl:19 så kommer Kurt Boman och Mona Olofsson hit och informerar bl.a. om studien på Tegsedi, och Vyndaqels godkännande för hjärtsvikt.

Famy bjuder på fika

Anmälan till kansliet senast 28:e oktober

Tel:076-0340 160 eller via mail info@famy.se

Forskarrapport från Anders Olofsson

Redovisning anslag FAMY-2020

2020 var på många sätt ett märkligt år med restriktioner och mycket arbete hemifrån. Forskargruppens arbete på institutionen för Medicinsk kemi och biofysik vid Umeå universitet, har glädjande nog dock inte påverkats i någon större bemärkelse även om alla numera håller avstånd samt bär munskydd.

Det övergripande målet är att förstå sjukdomen familjär amyloidos med polyneuropati (FAP) samt dess bakomliggande faktorer. Här studerar vi vad som gör att plasmaproteinet transthyretin kan övergå från sin normala form till dess sjukdomsassocierade fibrillära form, mer känd under beteckningen amyloid. Vi undersöker dock samtidigt proteinets roll vid sjukdomar som Alzheimer's samt diabetes typ II där det vid Alzheimer's sjukdom visat sig ge ett inte oansenligt skydd och där vi på goda grunder anar en liknande funktion vad gäller diabetes typ II. Det gångna året har erbjudit en del intressanta överaskningar och mycket pekar idag på att proteinets amyloidogena egenskaper och dessa amyloidinhiberande egenskaper utgör två sidor av samma mynt. Den ena egenskapen verkar med andra ord kräva den andra.

Vi studerar bland annat hur transthyretin påverkar amyloidbildning av peptiden Aβ samt IAPP, associerade till utveckling av Alzheimer's sjukdom respektive diabetes typ II. Vi kan här visa att proteinets stabilitet spelar en avgörande roll och att det vid en lägre stabilitet på ett positivt sätt hämmar amyloid-

Anders Olofsson

Foto: Karin Olofsson

bildning av både Aβ samt IAPP. Aggregering av Aβ leder till amyloida depositioner i hjärnan och dessa amyloida plack är en klassisk fenotyp för Alzheimer's sjukdom. På ett liknande sätt aggregerar även peptiden IAPP i bukspottskörteln vilket har en vävnadskadande effekt och reducerar de insulinproducerande β-cellerna i antal. Intressant att notera är att transthyretin förutom i levern även i hjärnan men specifikt även i de insulinproducerande β-cellerna som drabbas vid diabetes typ II. Transthyretins skyddande effekt i hjärnan är väl dokumenterad.

Dess förekomst i pankreas β-celler är dock sannolikt inte en slump och en skyddande mekanism kan på goda grunder antas även här. Vi kan i ett nyligen publicerat arbete avslöja mekanismen vilken TTR hämmar IAPP och vi tror att samma fynd i stort även kan appliceras på Aβ. Vad gäller dess effekt på IAPP så har stabiliteten hos TTR en avgörande inverkan och korrelerar omvänt proportionellt med dess hämmande förmåga.

Fortsättning nästa sida

Vi kan visa att stabiliserande läkemedel såsom Diflunisal och Vyndaqel negativt påverka proteinets förmåga att förhindra amyloidbildning av Aβ samt IAPP. Eventuella effekter till följd av detta kan idag dock inte förutsägas men pekar på behovet av att beakta alla delar i både patologi och behandling.

Arbetet har dock på ett oväntat sätt exponerat hur transthyretins amyloidinhiberande effekt intressant nog verkar kontrolleras av de celler som uttrycker proteinet. Då detta även verkar sammanlänkat med dess egna inneboende amyloidogena egenskaper så undersöker vi nu om fenomenet utgör en hittills okänd möjlighet att reglera den felaktiga veckning av transthyretin, den mekanism som utgör själva grunden till utveckling av familjär amyloidos med polyneuropati (FAP). Preliminära data indikerar detta och vi ser nu fram mot att i detalj utröna denna möjlighet som vi anser har en mycket intressant och spännande potential där en ny terapeutisk ingång kan möjligen skulle kunna exponeras.

Stödet från FAMY utgör ett mycket värdefullt bidrag för att kunna bedriva denna forskning och jag kan inte nog understryka vikten av dessa anslag.

Artiklar publicerade Mars 2020 – Mars 2021

1. Sanduni Wasana Jayaweera, Solmaz Surano, Nina Pettersson, Elvira Oskarsson, Lovisa Lettius, Anna L. Gharibyan, Intissar Anan, and **Anders Olofsson.**
Mechanisms of Transthyretin Inhibition of IAPP Amyloid Formation
Accepted Biomolecules 4 March 2021

2. Intramolecular Povarov Reactions for the Synthesis of Chromenopyridine Fused 2-Pyridone Polyheterocycles Binding to α-Synuclein and Amyloid-β Fibrils.
Adolfsson DE, Tyagi M, Singh P, Deuschmann A, Ådén J, Gharibyan AL, Jayaweera SW, Lindgren AEG, **Olofsson A**, Almqvist F.
J Org Chem. 2020 Nov 6;85 (21):14174-14189. doi: 10.1021/acs.joc.0c01699. Epub 2020 Oct 25.

3. Tohidul Islam, Anna Gharibyan, Solmaz A. Golchin, Nina Pettersson, Kristoffer Brännström, Isabell Hedberg, Merit-Miriam Virta, Linnea Olofsson and **Anders Olofsson**
Apolipoprotein E impairs amyloid-β fibril elongation and maturation
FEBS J. 2020 Mar;287(6):1208-1219. doi: 10.1111/febs.15075.

Tomten

Midvinternattens köld är hård,
stjärnorna gnistra och glimma.
...
Månen vandrar sin tysta ban,
snön lyser vit på fur och gran,
snön lyser vit på taken.
...

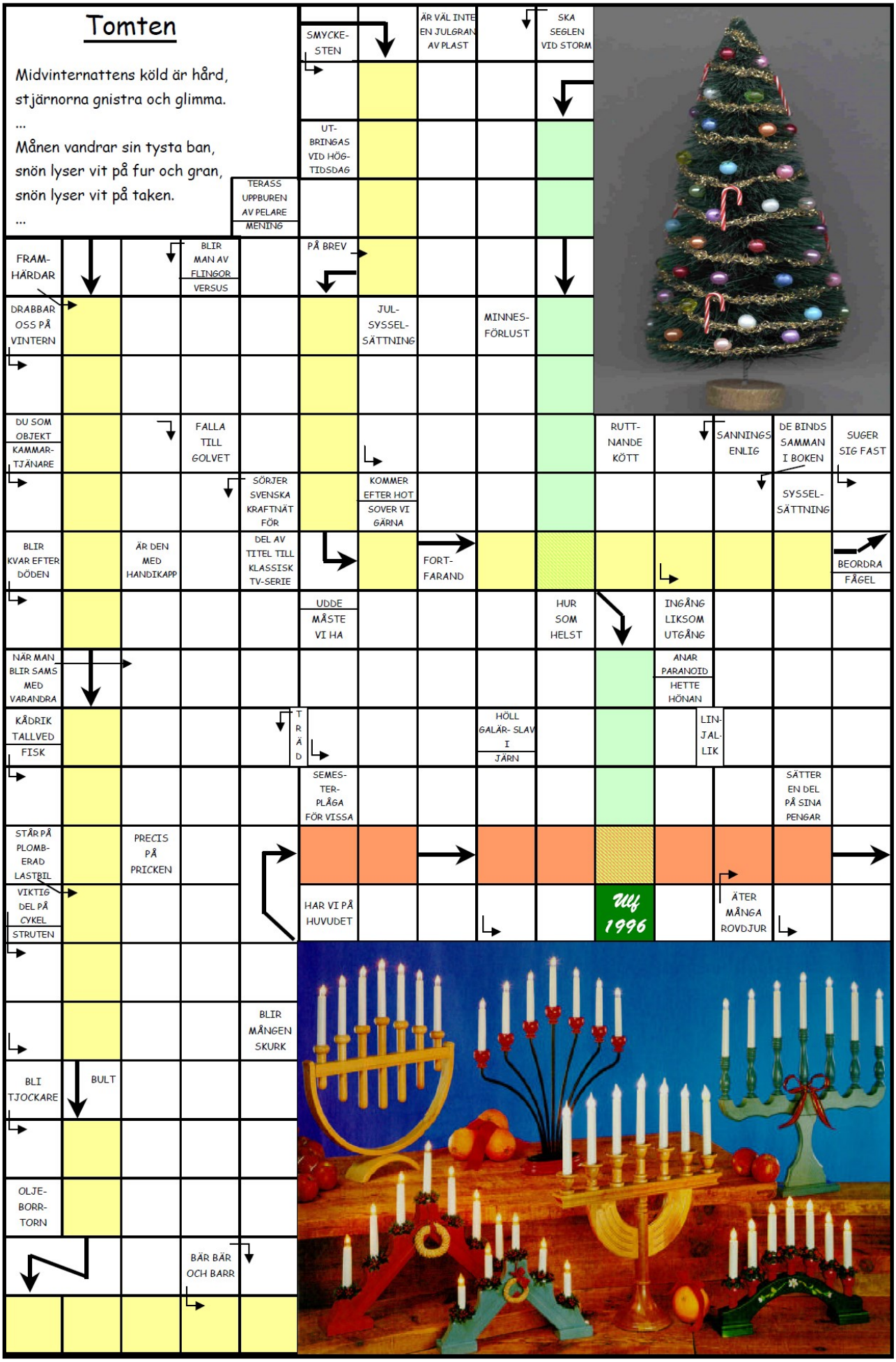

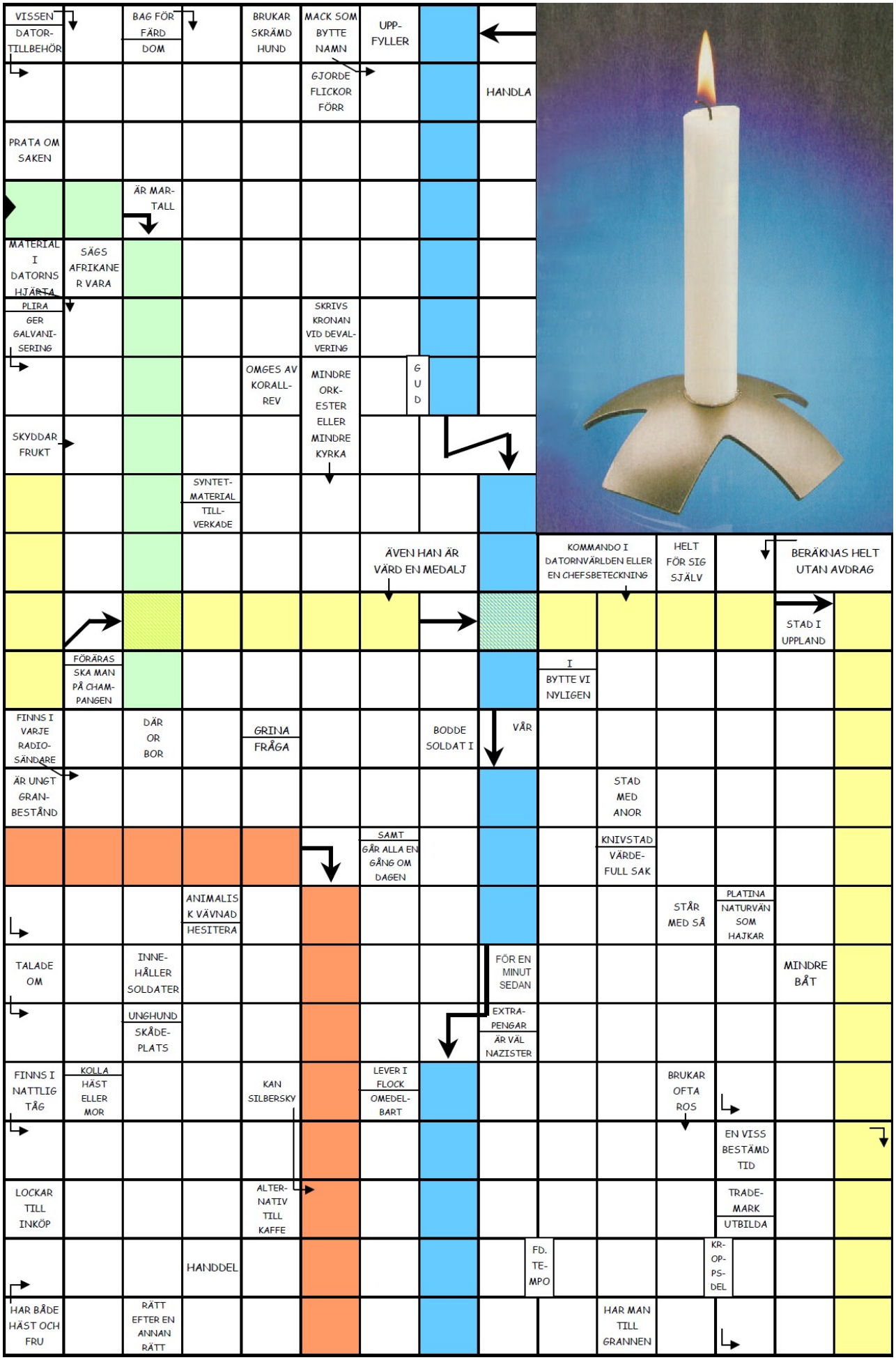

KRYSSET 4-2021

Lösningarna ska vara märkta med ”Krysset 4-2021” och måste vara FAMY Storgatan 50, 931 30 SKELLEFTEÅ tillhanda senast **15 januari 2022** Tre priser delas ut, ett på två trisslotter och två på en trisslott.

NAMN: .....

ADRESS:.....

POSTNUMMER: .....

Symptom på skelleftesjukan

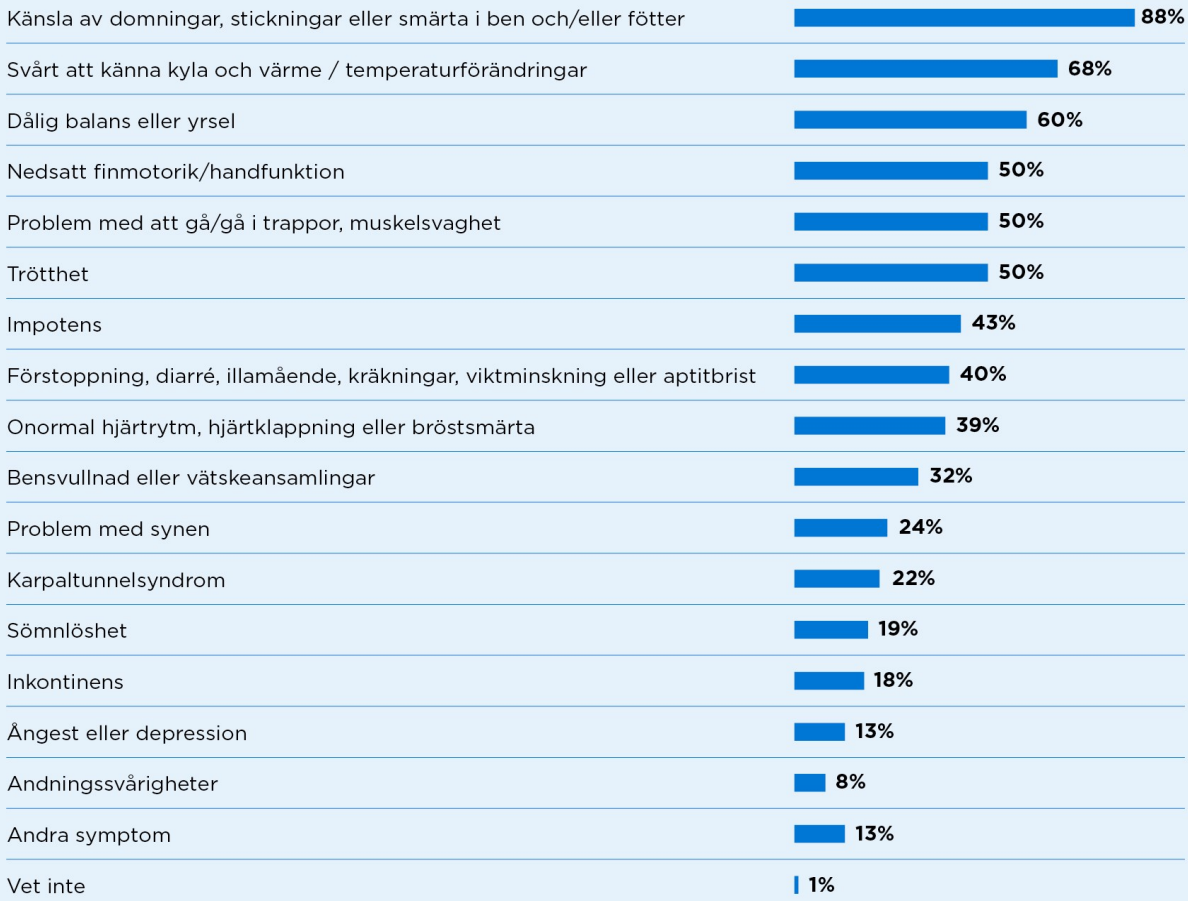

Undersökning om "Skelleftesjukan" 2020

Föreningen mot Ärftlig Transtyretinamyloidos med Polyneuropati "Skelleftesjukan"

FAMY

Du vet väl om att du kan stötta FAMY genom att pre-numerera på en bingolott varje vecka ? 13 kronor per lott går till föreningen.

Du ringer då 0771-460 460 och uppger vårt kundnummer 24001397 för att stödja vår verksamhet.

Famy bjuder in till julfest på Arken

Söndag den 5:e december kl:16.00

Traditionellt julbord

Pris: 310 kronor
Barn från 9-12 år 170 kronor.
Barn från 4-8 år 110 kronor.
Barn 0-3 år äter gratis.

Lotteri och musikunderhållning
Har du något hemma som du kan skänka till lotteriet så tar vi tacksamt emot alla gåvor !

Betalas in på vårt **bankgiro 234-1204** eller
swisha till 123 275 94 05 senast 30 november.
Skriv också namn på dom du betalat för !
Anmälan senast **23 november OBS !**
till Famy:s kansli
via **mail:info@famy.se**
Eller
Tel:076-0340 160

Välkomna !

STÖD SKELEFTESJUKANS FORSKNING

Famy söker sponsorer. Alla sponsorer får annons på vår hemsida och i vår medlemstidning som går ut till samtliga vårdcentraler och lasarett i Västerbotten, och naturligtvis till alla våra medlemmar i hela landet. Kontakta oss för information: Mail: info@famy.se Tel:076-0344160

Skicka in nedanstående talong så kontaktar vi er !

1000 kr/år	1 år	☐	2 år	☐	3 år	☐
3000 kr /år	1 år	☐	2 år	☐	3 år	☐
5000 kr/år	1 år	☐	2 år	☐	3 år	☐
Valfri summa	1 år	☐	2 år	☐	3 år	☐

Företag:……..

Adress: ……

Postnummer: ……...…

Ort:……...

FAMY Storgatan 50
931 30 SKELLEFTEÅ
E-post: info@famy.se
Tel:076-0340160

Vi stödjer skelleftesjukans forskning
Hoppas andra företag också gör det !

Utemiljö

Vi stöder FAMY
Utemiljö Skellefteå AB

Meva reparerar och servar din elmotor

Vi renoverar alla typer av elektriska motorer, oavsett fabrikat. Vi maximerar livslängden på din motor och som återförsäljare kan vi med vårt globala kontaktnät snabbt leverera just den produkt du behöver.

BUSCK SIEMENS Ingenuity for life Atlas Copco

FÖRSÄLJNING OCH SERVICE
MEVA
ALLT RUNT EN ELMOTOR

Tel. 0910-142 00 vx.
www.meva-ab.se info@meva-ab.se

Skellefteå Tryckeri

FOLIERING
DEKALER
VEPOR
BEACHFLAGGOR
BANDEROLLER
KUVERT
ROLLUPS
ETIKETTER
BROSCHYRER
PACKTEJP
FOLDRAR
FLYERS

En leverantör, alla typer av trycksaker!
Skellefteå Tryckeri AB | Servicegatan 1 | 931 76 Skellefteå
Tel. 0910-72 99 10 | info@sketryck.se | www.sketryck.se

Föreningsnytt

FAMYs styrelse 2021

Nils Lundgren, ordförande
Torbjörn Wahlberg, vice ordförande
Per-Erik Marklund, kassör
Maria Burström, sekreterare
Ulf Burman, ledamot
Annica Wiklund, ledamot
Suppleant: Jan Söderström och Karin Olofsson

Festkommitté:
Sonja Andersson
Maddy Burman

FAP-teamet

Medicinmottagning B Plan 6
Skellefteå lasarett
931 86 Skellefteå
Telefontid: Må-Tors. 7.30-12.00
Fredag 8.00-9.30

Nytt nr. 090- 785 91 78, menyval 4
(mag/tarm team)
Mina vårdkontakter:1177.se/e-tjänster

Erik Wallmark, överläkare
Elin Enquist, sjuksköterska
Elisabeth Stenberg, sjuksköterska

Stöd forskningen!

Om Ni vill hedra minnet av en avliden eller uppmärksamma en högtidsdag med en gåva till forskningen kan Ni gör detta på tre sätt.

Det ena sättet är att ringa direkt till FAMY 076-0340 160 eller Stiftelsen AMYL 070-276 30 31 som utformar och förmedlar telegram samt talar om hur gåvan kan betalas in. Följande uppgifter krävs (i god tid!) för telegramförmedlingen.

*** Vem gäller telegrammet**
*** Var och när ska telegrammet skickas**
*** Vers som ska vara med**
*** Avsändare**

Det andra sättet är att sätta in beloppet direkt på någon av forskningsfondernas Bankgironummer enligt nedan.
Som ”meddelande till betalningsmottagaren” uppger du:

*** Till minne av/vem gäller gåvan**
*** Datum för begravning eller högtidsdag**
*** Närmast anhörig**
*** Avsändare, namn och adress**

Du kan numera också gå in på vår hemsida famy.se och fylla i dina uppgifter där under fliken telegram.

Telegramutskrift kostnadsfritt!

Bankgironummer

FAMY:	**234-1204**
AMYL:	**523-8001**

OBS! Medel från de två fonderna delas ut gemensamt en gång per år

STIFTELSEN AMYL

FAMY VÄSTERBOTTEN